

Plaça Folch i Torres I i II

Granollers

Ubicació

Comarca: Vallès Oriental
Lloc/Adreça: Plaça de Folch i Torres, s/n
Emplaçament Al nucli antic de Granollers
Alçada: 144

Coordenades:

Latitud: 41.608204395164
Longitud: 2.2861696495572
UTM Est (X): 440521
UTM Nord (Y): 4606523

Classificació

Número de fitxa 08096 - 385
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Jaciment arqueològic
Estil / època: Antic Romà Medieval Modern
Segle I dC. - XVIII
Autoria de l'element: Desconeguda
Estat de conservació Regular
Notes de conservació: Jaciments coberts i excavats de manera parcial.
Protecció Legal
Tipus de protecció: BPU
Observacions protecció: Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic i Arqueològic de Granollers. Àrea arqueològica núms. 88 i 89 Protecció de tipus VIII: Àrees arqueològiques.
Data aprovació: dc., 15/10/2003 - 12:00
Número inventari CCAA 14430
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Altres
Titularitat Pública

Titular:

Ajuntament de Granollers

Fitxes associades:[Passatge de Sant Bartomeu](#)[Antiga rectoria](#)[Pati de can Gorina](#)[Pati de la senyora Bassa](#)[Pati de la rectoria](#)[Plaça de l'Església](#)[Hort de l'Aiguadé](#)[Antiga Presó / Carrer de Santa Anna](#)**Autoria de la fitxa** ARQUEOCIÈNCIA - J. M. Huélamo**Data de registre de la fitxa:** dt., 01/01/2002 - 01:00**Autoria de la darrera revisió:** Jordi Piñero Subirana**Data de la darrera revisió:** dc., 15/05/2024 - 14:17

Descripció

Conjunt d'intervencions arqueològiques realitzades de manera parcial i en diferents anys a la plaça de Folch i Torres, les quals han posat de manifest l'existència de restes de la vil·la romana de Granollers; concretament de la pars urbana de la vil·la i, més específicament, del sector que es trobava entorn del peristil; és a dir, el pati porticat que s'ha localitzat a la zona del voltant de la Rectoria. Les excavacions també han permès documentar restes escadusseres del fossar o cementiri alt medieval que hi havia entorn de l'església parroquial i altres d'època medieval i moderna.

L'any 1972, durant les obres de rebaixament del sòl que es van efectuar concretament prop de l'angle format per l'edifici que es troba entre la plaça i el Passatge de Sant Bartomeu, hi van aparèixer restes de teula romana pertanyents a un enterrament d'inhumació i restes d'un *dolium* amb inscripcions: VMXXVS. Segons Josep Estrada (1993:98), la inscripció podria significar que en l'esmentat atuell hi cabrien 1.025 sextaris.

En una excavació de l'any 2000 dirigida per Santi Molera es va obrir una rasa que anava des del carrer de Sant Jaume, a l'alçada de la casa de can Reverter, fins arribar a la plaça. Hi aparegueren cinc murs de característiques romanes, que foren datats al segle I dC. Una de les estructures consistia en un basament quadrangular d'*opus caementicium*, el qual formaria part del pati porticat nord; és a dir, el peristil de la vil·la que es troba a la zona entorn de la Rectoria. Altres restes corresponen a una sèrie de tombes en inhumació i retalls de paviments que estarien relacionats amb la sagrera i el cementiri o fossar de l'església. Només una tomba es va poder excavar, en la qual hi havia restes de tres individus.

L'any 2001 es va portar a terme una altra intervenció, dirigida per Mònica Mercado, que va excavar dos sondejors que van posar de manifest estructures pertanyents a diverses èpoques: moderna, medieval i romana (fitxa d'arqueologia PEPPA núm. 51).

Observacions:

El jaciment anomenat Plaça Folch i Torres I fou documentat el 1972 per l'arqueòleg Josep Estrada. Quan es van fer els últims rebaixos al solar on hi havia hagut l'antiga presó hi va portar a terme una petita excavació d'urgència.

A la dècada del 2000 s'hi van practicar diverses intervencions arqueològiques parcials. Existeix certa confusió en la nomenclatura que s'ha donat a aquests jaciments, que en alguns llocs es distingeixen com a Plaça de Folch i Torres I i Plaça de Folch i Torres II.

L'any 2000 es va fer una intervenció amb motiu de la instal·lació d'uns tubs de fibra òptica, sota la direcció de Santi Molera.

L'any 2001, amb motiu d'unes obres de re-pavimentació de la plaça i de la instal·lació de l'enllumenat públic, s'hi va fer una intervenció d'urgència sota la direcció de Mònica Mercado, de l'empresa Estrat SC.

L'any 2002 l'excavació d'uns pous per plantar dos arbres va anar acompanyada de treballs de seguiment arqueològic, sota la direcció de Mònica Mercado, de l'empresa Estrat SC.

L'any 2003, amb motiu d'unes obres d'instal·lacions de gas, s'hi va realitzar una nova intervenció preventiva, dirigida per Míriam Esque, de l'empresa Àtics.

En aquesta zona, que es troba al centre de la vil·la romana de Granollers, hi ha un bon nombre de jaciments. Tot i la seva proximitat, s'han tractat com a jaciments separats o individualitzats, cosa que no en facilita una visió de conjunt i sovint genera confusió. Entre altres, hi trobem el Passatge de Sant Bartomeu, l'Hort de l'Aiguadé, el pati de can Gorina, l'Antiga presó, pati de la Viuda Trullàs (o de la senyora Bassa), plaça de l'església o el pati de la rectoria.

Història

El nucli de Granollers es troba en una cruïlla de dos camins d'època romana: el de Barcelona a Vic i el de Mataró a Caldes. A dalt d'un petit turó amb vistes al riu Congost s'hi va formar un petit nucli que al segle I dC es va convertir en una luxosa vil·la romana. Constava d'una zona residencial per als propietaris (*pars urbana*), una zona on vivien els servents (*pars rustica*) i una zona d'emmagatzematge i de producció de vi i oli (*pars fructuaria*).

La *pars urbana* tenia un ampli peristil i incloïa uns banys termals ricament decorats. La *pars rustica* s'estructurava al voltant d'un pati porticat. En la part fructuària hi havia espais amb sitges o forns per elaborar àmfores o dolia. La vil·la estava molt orientada a la producció vitivinícola. El seu propietari devia ser d'una família d'alt estatus, probablement d'origen italià. S'ha relacionat amb la família Licínia (Luci Licini). La vil·la alt imperial de Granollers va tenir una vida relativament curta, ja que a la primera meitat del segle III algunes parts foren destruïdes o reutilitzades. El lloc, però, va continuar habitat fins als segles VI i VII, i en època medieval fou el nucli on va sorgir la vila de Granollers, a redós de l'església i del mercat.

A l'entorn de la vil·la romana hi havia diverses zones d'enterrament o necròpolis. La més ben coneguda és l'anomenada Necròpolis Oest (a la zona de can Trullàs). Entorn del camí que anava cap a Vic (actual carrer de Catalunya) hi havia la Necròpolis nord, possiblement d'època ja tard-romana.

Bibliografia

AUTORS DIVERSOS (2004). *Atles d'arqueologia urbana de Granollers*. Atles d'arqueologia urbana de Catalunya, volum 1. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura. Cat. 6a i 6b.

AUTORS DIVERSOS (2022). *In illo tempore. Granollers en època romana*. Museu de Granollers, Granollers.

ESTRADA i GARRIGA, Josep (1993). *Granollers a l'antiquitat*. Granollers; Tarafa, Editora de Publicaciones, S.L. Revista.

PARDO RODRÍGUEZ, J. (1989). "La romanització al Vallès", a *Rev. Estudis de Granollers i del Vallès Oriental* 1. Aproximació al medi natural i a la història de Granollers.

PARDO RODRÍGUEZ, J. (1993). "El nucli romà de Granollers. Breu resum de l'estat de la qüestió", a *Empúries, Revista de Prehistòria, Arqueologia i Etnologia*, núm. 48-50, II.

TENAS BUSQUETS, M. (1999). "El nucli romà de Granollers: l'aportació de les restes funeràries", a *IX Memorial Joan Camps*, Associació Cultural de Granollers.

VILA BONAMUSA, Lluís (2001). *Pla especial de protecció del Patrimoni Històric-Arquitectònic de Granollers*. Patrimoni arqueològic. Granollers. Document administratiu.

Enllaços d'interès:

[Inventari del Patrimoni Arqueològic de Catalunya. Carta Arqueològica](#)

